

המחלקה לערבית

ראש המחלקה:	ד"ר ליבנת הולצמן
פרופסור מן המניין:	פרופ' צ' לנגרמן, פרופ' אמריטוס ב' אברהמוב
פרופסור חבר:	א' שלוסברג, פרופ' גמלאי ד' דורון
מרצה בכיר:	ד"ר ב' בוארדי, ד"ר ל' הולצמן
מרצה:	ד"ר ד' גוטספלד, ד"ר י' יוסף, ד"ר א' כשר, ד"ר מ' קידר
מורה:	ד"ר ג' אלימלך, מר' י' רוטנשטרייך, ד"ר ש' שטרית-ששון
מורה מן החוץ:	ד"ר ר' אבו בכר, ד"ר מ' נדלר-עקירב, ד"ר ה' פלד-שפירא, ד"ר ל' לבניא, ד"ר ג' בן ישי
כתובת אתר האינטרנט של המחלקה:	http://arabic.biu.ac.il
דואר אלקטרוני:	Arab.dept@biu.ac.il
טלפון:	03-5318374
שעות קבלת קהל:	א,ב,ד,ה 11:00-14:00 ג-אין קבלת קהל
במסגרת המחלקה לערבית ניתן ללמוד לתואר הראשון, לתואר השני ולתואר השלישי. כמו כן אפשר להשתלם לקראת לימוד לתעודת הוראה בערבית בביה"ס לחינוך.	

מטרה:

מטרת הלימודים במחלקה לערבית היא להקנות לתלמידים היכרות עמוקה ורחבה עם השפה הערבית, הספרויות שנכתבו בשפה הערבית והתרבות הערבית. תחומי הלימוד במחלקה פורשים בפני התלמידים מגוון רחב של נושאים ובהם: ספרות מודרנית וקלאסית, הגות ותרבות אסלאמית, שפה ובלשנות וכן, הספרות שנכתבה בשפה הערבית-היהודית. במהלך הלימודים, קונים תלמידי המחלקה מיומנות גבוהה בשפה הערבית המאפשרת להם לקרוא את הקוראן במקורו, כתבי הרמב"ם, רומנים של נגיב מחפוז ועוד.

תואר ראשון

תנאי קבלה לתואר ראשון:

1. תעודת בגרות.
2. ציון 500 לפחות במבחן כניסה פסיכומטרי. מועמדים בעלי ממוצע בגרות של 95 ומעלה פטורים מבחינת הכניסה הפסיכומטרית, אך חייבים לעמוד בהצלחה בבחינת המיון באנגלית (אמ"ר) של המרכז הארצי לבחינות והערכה, ברמה של 185 לפחות.
3. ידיעת הלשון העברית בהיקף של 4 יחידות לימוד לפחות בבחינות הבגרות הישראליות. מועמדים שנבחנו בבחינת הבגרות בערבית בהיקף של 4 יחידות וקיבלו ציון 80, או שנבחנו בהיקף של 5 יחידות וקיבלו ציון 70, פטורים מבחינת הכניסה המחלקתית.
4. כמו כן, פטורים מבחינת הכניסה המחלקתית שעברו בהצלחה את קורס הקיץ "ערבית למתקדמים".
5. מועמדים שציונם בבגרות נמוך מהנדרש יתקבלו לאחר שיעמדו בהצלחה בבחינת כניסה.
6. מועמדים שנבחנו בערבית בהיקף של 3 יחידות לימוד יחויבו בכל מקרה בבחינת כניסה.

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ט

לימודי התואר הראשון:

קיימים 3 מסלולים:

1. **מורחב:** תכנית הלימודים כוללת 46 נ"ז + מספר קורסי מיומנות ללא נ"ז. בין הקורסים הנלמדים: שני פרו-סמינריונים ושלושה סמינריונים.
 2. **דו-ראשי מובנה:** תכנית הלימודים כוללת לימודים במחלקה לערבית ובמחלקה נוספת בעלת זיקה אקדמית למחלקה לערבית, כגון: לימודי המזרח-התיכון, תולדות ישראל, צרפתית, לימודי מידע, ספרות משווה, לשון עברית, תנ"ך, לימודי א"י, ספרות עם-ישראל, היסטוריה כללית, מחשבת ישראל ופילוסופיה כללית. הלימודים במחלקה לערבית הם בהיקף של 27 נ"ז + מספר קורסי מיומנות ללא נ"ז. בין הקורסים הנלמדים: פרו-סמינריון אחד ושני סמינריונים מ-2 תחומים שונים (כגון: קלאסי ומודרני). למעוניינים במסלול זה המחלקה לערבית ממליצה במיוחד על שילוב של המחלקות לערבית ולימודי המזרח התיכון.
 3. **דו-ראשי לא מובנה:** תכנית הלימודים כוללת לימודים במחלקה לערבית ובמחלקה נוספת שאין לה זיקה אקדמית למחלקה לערבית. תכנית הקורסים היא בהיקף של 29 נ"ז + מספר קורסי מיומנות ללא נ"ז. בין הקורסים הנלמדים: פרו-סמינריון אחד ושני סמינריונים מ-2 תחומים שונים (כגון: קלאסי ומודרני).
- קורסי המיומנות פוטרם את תלמידי המחלקה בכל המסלולים הנ"ל מקורסים כלליים. קורסי המיומנות הם: ערבית שימושית א-T, פרוזה קלאסית קלה, ערבית מדוברת וחומר קריאה נוסף א-ב.
 - סטודנטים המעוניינים לקבל פטור מקורסי המיומנות "ערבית שימושית א-ד" ו"ערבית מדוברת" ייבחנו על ידיעותיהם על-ידי המורים המלמדים קורסים אלו. הפטור מנוכחות בקורסים יינתן ע"י די ראש המחלקה בלבד

הנחיות לקריאת הטבלאות שלהלן

קורסי חובה

בשנה שבה מתחילים ללמוד לתואר הראשון, קורסי החובה המפורטים בקטלוג הקורסים באינטרנט, יהיו בתוקף עד סיום התואר, אלא אם כן קורס חובה לא יוצע יותר בערכת ויוחלף על ידי קורס אחר באותו היקף נקודות זכות.

קורסי בחירה וסמינריונים

קורסי הבחירה והסמינריונים המפורטים בקטלוג הקורסים באינטרנט מתעדכנים מידי שנה ושנה.

הערות:

1. כדי לעבור לשנה ב', על הסטודנט לסיים בהצלחה את כל קורסי שנה א' מכיוון שקורסים אלו מהווים בסיס לשפה ומתפתחים לרמה גבוהה יותר בשנים שלאחר מכן.
2. בשנים א' וב' ישנם הבדלים דקים בין סטודנטים ששפת אמם **ערבית** לבין סטודנטים ששפת אמם **ערבית** (ההערות מצויות בגוף הקורסים)

דרישות המחלקה לערבית במסלול מורחב

46 נקודות זכות לפי הפירוט הבא:

שנה א'

שפת אם ערבית	שפת אם ערבית
11 קורסי חובה (מתוכם 2 מיומנויות ללא נקודות זכות)	13 קורסי חובה (מתוכם 4 מיומנויות ללא נקודות זכות)
סה"כ לשנה א': 10 נ"ז	סה"כ לשנה א': 10 נ"ז

שנה ב'

שפת אם ערבית	שפת אם ערבית
8 קורסי חובה (מתוכם 3 מיומנויות ללא נקודות זכות)- סה"כ 10 נ"ז	11 קורסי חובה (מתוכם 4 מיומנויות ללא נקודות זכות)- סה"כ 12 נקודות זכות
2 עבודות פרו-סמינריון לבחירה בסך של 4 נ"ז	2 עבודות פרו-סמינריון לבחירה בסך של 4 נ"ז
סה"כ לשנה ב': 14 נ"ז	סה"כ לשנה ב': 16 נ"ז

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ט

שנה ג'

שפת אם ערבית	שפת אם עברית
1 קורס שירה חובה כסמינריון או כהרצאה (ייספר או למניין ההרצאות או למניין הסמינריונים)	1 קורס שירה חובה כסמינריון או כהרצאה (ייספר או למניין ההרצאות או למניין הסמינריונים)
3 סמינריונים בסך של 6 נ"ז	3 סמינריונים בסך של 6 נ"ז
קורסי בחירה בסך של 14 נ"ז	קורסי בחירה בסך של 16 נ"ז
סה"כ לשנה ג': 20	סה"כ לשנה ג': 22 נ"ז

דרישות המחלקה לערבית במסלול דו-ראשי מובנה

27 נקודות זכות לפי הפירוט הבא:

שנה א'

שפת אם ערבית	שפת אם עברית
9 קורסי חובה (מתוכם 2 מיומנויות ללא נקודות זכות)	11 קורסי חובה (מתוכם 4 מיומנויות ללא נקודות זכות)
סה"כ לשנה א': 7 נ"ז	סה"כ לשנה ב': 7 נ"ז

שנה ב'

שפת אם ערבית	שפת אם עברית
9 קורסי חובה (מתוכם 3 מיומנויות ללא נקודות זכות)- סה"כ 10 נ"ז	11 קורסי חובה (מתוכם 4 מיומנויות ללא נקודות זכות)- סה"כ 12 נקודות זכות
1 עבודת פרו-סמינריון לבחירה בסך של 2 נ"ז	1 עבודת פרו-סמינריון לבחירה בסך של 2 נ"ז
סה"כ לשנה ב': 12 נ"ז	סה"כ לשנה ב': 14 נ"ז

שנה ג'

שפת אם ערבית	שפת אם עברית
1 קורס שירה חובה כסמינריון או כהרצאה (ייספר או למניין ההרצאות או למניין הסמינריונים)	1 קורס שירה חובה כסמינריון או כהרצאה (ייספר או למניין ההרצאות או למניין הסמינריונים)
2 סמינריונים בסך של 4 נ"ז	2 סמינריונים בסך של 4 נ"ז
2 קורסי בחירה בסך של 4 נ"ז	1 קורסי בחירה בסך של 2 נ"ז
סה"כ לשנה ג': 8 נ"ז	סה"כ לשנה ג': 6 נ"ז

דרישות המחלקה לערבית במסלול דו-ראשי לא מובנה

29 נקודות זכות לפי הפירוט הבא:

שנה א'

שפת אם ערבית	שפת אם עברית
9 קורסי חובה (מתוכם 2 מיומנויות ללא נקודות זכות)	11 קורסי חובה (מתוכם 4 מיומנויות ללא נקודות זכות)
סה"כ לשנה א': 7 נ"ז	סה"כ לשנה ב': 7 נ"ז

שנה ב'

שפת אם ערבית	שפת אם עברית
9 קורסי חובה (מתוכם 3 מיומנויות ללא נקודות זכות)- סה"כ 10 נ"ז	11 קורסי חובה (מתוכם 4 מיומנויות ללא נקודות זכות)- סה"כ 12 נקודות זכות
1 עבודת פרו-סמינריון לבחירה בסך של 2 נ"ז	1 עבודת פרו-סמינריון לבחירה בסך של 2 נ"ז
סה"כ לשנה ב': 12 נ"ז	סה"כ לשנה ב': 14 נ"ז

שנה ג'

שפת אם ערבית	שפת אם עברית
1 קורס שירה חובה כסמינריון או כהרצאה (ייספר או למניין ההרצאות או למניין הסמינריונים)	1 קורס שירה חובה כסמינריון או כהרצאה (ייספר או למניין ההרצאות או למניין הסמינריונים)
2 סמינריונים בסך של 4 נ"ז	2 סמינריונים בסך של 4 נ"ז
3 קורסי בחירה בסך של 6 נ"ז	2 קורסי בחירה בסך של 2 נ"ז
סה"כ לשנה ג': 10 נ"ז	סה"כ לשנה ג': 8 נ"ז

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ט

פרטים נוספים:

1. בנוסף לקורסי החובה המפורטים לעיל, על התלמיד להשלים את שאר הנקודות הדרושות לתואר במסלול שבו הוא לומד, מתוך מבחר קורסי הבחירה המוצעים לו בשנים השונות, על פי קביעת יועצי המחלקה.
2. במסלולי "מורחב" ו"דו-ראשי" יש ללמוד לפחות 18 נ"ז של טקסטים: 6 נ"ז לפחות בתחום הקלאסי ו-6 נ"ז לפחות בתחום המודרני. במסלול "משני" יש ללמוד לפחות 12 נ"ז של טקסטים: 4 נ"ז לפחות בתחום הקלאסי ו-4 נ"ז לפחות בתחום המודרני.
3. תלמידים ששפת אמם ערבית פטורים מהקורסים הבאים:
 - * שימושית א-ב (שנה א')
 - * ערבית מדוברת (שנה ב')
 - * הבעה בכתב בערבית (שנה ב')
4. תלמידים ששפת אמם ערבית חייבים בקורס אחד לפחות של הבעה עברית בשנה הראשונה ללימודיהם. תלמידים שאין להם תעודת בגרות ישראלית חייבים ללמוד ולהיבחן בשני קורסים במחלקות:
 - * לשון עברית (מלבד הבעה)
 - * ספרות עברית
5. תלמידים הלומדים במסלול "מורחב" יוכלו ללמוד (באישור בכתב מראש המחלקה) עד חמישה קורסים במחלקות אחרות, אשר יש זיקה אקדמית בינם לבין הקורסים של המחלקה לערבית. במקרים חריגים ובאישור בכתב של ראש המחלקה, ניתן להשלים את מכסת השעות במסלול המורחב מקורסי התואר השני במחלקה. קורסים אלו ייחשבו לתלמידים במסלול ה"מורחב", ובמיוחד כאלו שקיבלו פטור מקורסים שונים במחלקה, למניין הנקודות לתואר.

פירוט קורסי המחלקה לתואר ראשון לשנה"ל תשע"ט

שנה א-קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	סוג הקורס	שם המרצה	שנתי / סמסטר א' / סמסטר ב'	ימים ושעות	שעות נ"ז	הערות
36-107-01	יסודות הדקדוק א'	הרצאה	ד"ר כשר	סמסטר א'	א' 16-14	2 שיעורים 1 ני"ז	חובה לתלמידי כל המסלולים (ציון מעבר 70)
36-108-01	דקדוק ערבי	הרצאה	ד"ר כשר	סמסטר ב'	א' 16-14	2 שיעורים 1 ני"ז	חובה לתלמידי כל המסלולים (ציון מעבר 70)
36-113-01	ערבית שימושית א'	תרגיל	ד"ר שטרית-ששון	סמסטר א'	ג' 14-12	2 שיעורים 0 ני"ז	מיומנות חובה ללא ניקוד בוגרי בתי-ספר ערביים פטורים מקורס זה
36-205-01	ערבית שימושית ב'	תרגיל	מר רוטנשטריך	סמסטר ב'	ג' 14-12	2 שיעורים 0 ני"ז	מיומנות חובה ללא ניקוד פטור לבוגרי בתי-ספר ערביים
36-123-01	פרוזה קלאסית קלה	הרצאה	ד"ר כשר	שנתי	א' 18-16	2 שיעורים 0 ני"ז	מיומנות חובה ללא ניקוד
36-132-01	מבוא ביבליוגרפי ללימודים ערביים	הרצאה	ד"ר פלד-שפירא	סמסטר א'	ב' 14-12	2 שיעורים 1 ני"ז	חובה
36-134-01	הדרכה בכתיבה אקדמית	הרצאה	ד"ר פלד-שפירא	סמסטר ב'	ב' 14-12	2 שיעורים 1 ני"ז	המשך חובה ל"מבוא ביב" ללימודים ערביים"
36-153-01	קריאת טקסטים מהספרות הערבית החדשה	הרצאה	ד"ר שטרית-ששון	סמסטר א'	ג' 16-14	2 שיעורים 1 ני"ז	חובה למעט המסלול הדו-ראשי
36-154-01	קריאה ביצירותיהם של סופרים מצריים מודרניים	הרצאה	מר רוטנשטריך	סמסטר ב'	ג' 16-14	2 שיעורים 1 ני"ז	המשך חובה ל"קריאת טקסטים מהספרות הערבית החדשה"
36-231-01	פרקים בתולדות הספרות הערבית הקלאסית	הרצאה	ד"ר אלימלך	סמסטר א'	ב' 10-8	2 שיעורים 1 ני"ז	חובה למורחב
36-232-01		בחינה				0 ני"ז	ללא נוכחות חובה לדו-ראשי מובנה ולא מובנה
36-233-01	פרקים בתולדות הספרות הערבית המודרנית	הרצאה	ד"ר אלימלך	סמסטר ב'	ב' 10-8	2 שיעורים 1 ני"ז	חובה למורחב
36-234-01		בחינה				0 ני"ז	ללא נוכחות חובה לדו-ראשי מובנה ולא מובנה
36-202-01	תחביר א'	הרצאה	פרופ' שלוסברג	שנתי	ב' 12-10	2 שיעורים 2 ני"ז	חובה (ציון מעבר 75)
36-547-01	חומר קריאה נוסף (א)	בחינה	ד"ר בן ישי	סמסטר א'		-	מיומנות ללא נוכחות חובה ללא ניקוד לכל המסלולים

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ט

שנה ב-קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	סוג הקורס	שם המרצה	שנתי / סמסטר ישראלי	ימים ושעות	שעות נ"ז	הערות
36-203-01	תחביר ב'	הרצאה	ד"ר כשר	שנתי	ב' 14-12	2 שיעור 2 ניז	המשך חובה לבוגרי תחביר א' (ציון מעבר 75)
36-204-01	ערבית שימושית ג'	תרגיל	ד"ר שטרית-ששון	סמסטר א'	ג' 10-8	2 שיעור 0 ניז	מיומנות חובה ללא ניקוד לכלל התלמידים
36-206-01	ערבית שימושית ד'	תרגיל	ד"ר שטרית-ששון	סמסטר ב'	ג' 10-8	2 שיעור 0 ניז	מיומנות חובה ללא ניקוד לכלל התלמידים
36-207-01	ערבית מדוברת (למתקדמים)	תרגיל	ד"ר אבו בכר	שנתי	ב' 18-16	2 שיעור 0 ניז	מיומנות חובה ללא ניקוד. בוגרי בתי-ספר ערביים פטורים מקורס זה
36-210-01	הבעה בכתב בערבית	תרגיל	ד"ר גוטספלד	סמסטר א'	א' 18-16 ד' 18-16	4 שיעור 2 ניז	חובה בוגרי בתי ספר ערביים שיבחרו בקורס זה - הוא ייחשב ככללי בלבד
36-214-01	קוראן ותפסיר	הרצאה	פרופ' לנגרמן	סמסטר ב'	ב' 12-10 ד' 16-14	4 שיעור 2 ניז	חובה
36-517-01	מבוא לערבית-יהודית	הרצאה	ד"ר נדלר עקירב	סמסטר א'	א' 16-14 ד' 14-12	4 שיעור 2 ניז	חובה
36-130-01	טקסטים היסטוריים ספרותיים קלאסיים	הרצאה	ד"ר יוסף	סמסטר ב'	א' 14-12 ג' 10-12	4 שיעור 2 ניז	חובה לכל המסלולים
36-608-01	חומר קריאה נוסף (ב)	הרצאה	ד"ר שטרית-ששון	סמסטר א'	-	-	מיומנות ללא נוכחות חובה ללא ניקוד לכל המסלולים

שנה ב-קורסי בחירה

מס' הקורס	שם הקורס	סוג הקורס	שם המרצה	שנתי / סמסטר ישראלי	ימים ושעות	שעות נ"ז	הערות
36-359-01	הטקסט הספרותי הערבי בישראל כמניכוס לשינויים חברתיים, קיומיים ואידאולוגיים	פרוייקט	ד"ר בארדי	סמסטר ב'	ג' 14-12 16-14	4 שיעור 2 ניז	מודרני
36-360-01	קריאה בכתבים העיוניים של סופרים מודרניים	הרצאה	ד"ר פלד-שפירא	סמסטר א'	א' 16-14 ד' 12-10	4 שיעור 2 ניז	מודרני
36-361-01	המקורות לחקר האסלאם הקדום (מחליף את: עלייתה ונפילתה...)	פרוייקט	ד"ר יוסף	סמסטר ב'	א' 12-10 ג' 16-18	4 שיעור 2 ניז	קלאסי מי שלקח את 'עלייתה ונפילתה...' כסור מקורס זה ואינו יכול לקחתו
36-362-01	תמורות ושינויים בסיפורת הפלסטית	הרצאה	ד"ר גוטספלד	סמסטר ב'	א' 18-16 ד' 18-16	4 שיעור 2 ניז	מודרני
36-363-01	ספרות ומגדר בעולם הערבי	פרוייקט	ד"ר שטרית-ששון	סמסטר א'	ב' 10-8 12-10	4 שיעור 2 ניז	מודרני
36-371-01	פרשנות המקרא בלשון הערבית-היהודית	הרצאה	ד"ר נדלר-עקירב	סמסטר ב'	א' 16-14 ד' 14-12	4 שיעור 2 ניז	
36-372-01	סוגיות חברה ותקשורת בעולם הערבי	הרצאה	ד"ר קידר	סמסטר א'	ג' 8-10 12-10	4 שיעור 2 ניז	

שנה ג-קורס חובה

מס' הקורס	שם הקורס	סוג הקורס	שם המרצה	שנתי / סמסטר ישראלי	ימים ושעות	שעות נ"ז	הערות
36-776-01	השירה הערבית המודרנית	סמינריון	ד"ר בארדי	סמסטר א'	א' 12-14 ד' 12-10	4 שיעור 2 ניז	מודרני (חובה לכל המסלולים כהרצאה או כסמינריון)

שנה ג-קורסי בחירה

מס' הקורס	שם הקורס	סוג הקורס	שם המרצה	שנתי / סמסטר ישראלי	ימים ושעות	שעות נ"ז	הערות
36-357-01	גלות והגירה בספרות הערבית המוסט-קולוניאלית	סמינריון	ד"ר אלימלך	סמסטר א'	א' 12-10 ד' 10-8	4 שיעור 2 ניז	קלאסי
36-358-01	עיונים בכתבי של הרמבי"ם	הרצאה	פרופ' לנגרמן	סמסטר ב'	ב' 16-14 18-16	4 שיעור 2 ניז	קלאסי
36-697-01	פרשנות המקרא בלשון הערבית-היהודית	סמינריון	ד"ר נדלר עקירב	סמסטר ב'	א' 16-14 ד' 14-12	4 שיעור 2 ניז	קלאסי/ מודרני
36-698-01	סוגיות חברה ותקשורת בעולם הערבי	הרצאה	ד"ר קידר	סמסטר א'	ג' 10-8 12-10	4 שיעור 2 ניז	מודרני
36-740-01	עיוני לשון בטקסטים בערבית-יהודית למתקדמים	סמינריון	פרופ' דורון	שנתי	א' 12-10	4 שיעור 2 ניז	
36-815-01	התיאולוגיה המוסלמית הקדומה	הרצאה	פרופ' אברהמוב	שנתי	ד' 18-16	4 שיעור 2 ניז	
36-816-01	ספרות ומגדר בעולם הערבי	הרצאה	ד"ר שטרית-ששון	סמסטר ב'	ב' 16-14 12-10	4 שיעור 2 ניז	
36-704-01	תרגום מתקדם מערבית לעברית	הרצאה	ד"ר פלד-שפירא	סמסטר ב'	ב' 12-10 ד' 12-10	4 שיעור 2 ניז	